

Vereniging Vrienden van de Slotterplas

Nieuwsbrief nr. 7 - februari 2005

Algemene Ledenvergadering

Hierbij nodigen wij alle leden van de V.V.S. uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering. Deze vindt plaats op zaterdag 9 april 2005, van 14.00 tot 17.00 uur.

Locatie: Watersportcentrum Slotterplas (op het Watersporteiland), Christoffel Plantijngracht 4. Per auto bereikbaar via het Colenbranderhof (parkeren kan op het eiland). Per tram bereikbaar met lijn 1 of 17, halte Piet Wiedijkstraat.

Agenda

1. Opening door de Voorzitter
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 3 april 2004
3. Verslag over ontwikkelingen rond de Slotterplas in het afgelopen jaar.
4. Verslag van de activiteiten van de Vereniging over het afgelopen jaar
5. Verslag van de penningmeester; financieel verslag 2004
6. Verslag van de kascommissie
7. Benoeming van de kascommissie
8. Periodiek aftreden en herverkiezing van bestuursleden
9. Toelichting van de plannen en begroting voor 2005
10. Rondvraag

Toelichting bij punt 4. en 5.

De stukken die hierop betrekking hebben zullen tijdens de vergadering ter inzage liggen.

Toelichting bij punt 8.

Volgens de statuten moet ongeveer een derde van de bestuursleden aftreden; de aftredende is herkiezbaar. Dit jaar treden drie bestuursleden af. Zij worden door het bestuur voor herverkiezing voorgedragen. Ieder lid van de vereniging is bevoegd om een of meer andere personen als bestuurslid voor te dragen, mits de voordracht schriftelijk bij de secretaris van de vereniging wordt ingediend uiterlijk drie dagen voordat de algemene ledenvergadering wordt gehouden en meeondertekend is door tenminste twee andere leden van de vereniging.

Na afloop van de vergadering wordt nog informatie en/of een rondleiding gegeven over het Watersportcentrum aan de Slotterplas.

Van de penningmeester/ledenadministratie

In 2004 hadden wij het streven om een ledenaantal van 250 te bereiken. Op 31 december 2004 waren er 290 leden. Dat betekende tevens meer inkomsten dan begroot, zodat we met een positief saldo het jaar konden afsluiten. Tijdens de jaarvergadering zal e.e.a. nader worden toegelicht.

Inspraakreacties en raadsadressen van de V.V.S.

In het afgelopen jaar heeft de V.V.S. de volgende inspraakreacties / raadsadressen gericht aan de gemeente Amsterdam en de stadsdelen in de Westelijke Tuinsteden.

- Raadsadres en inspraak over het Noorderhof-Zuid bij de raadsvergadering van 11 mei 2004 van het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer en Raadsadres Noorderhof-Zuid voor de vergadering van 7 december 2004.
- Inspraakreactie op de plannen van het stadsdeel Osdorp voor het Osdorpplein en omgeving op 23 november 2004. Dit betreft het vernieuwingsplan Centrum Amsterdam Nieuw-West.
- Inspraakreactie aan Bureau Parkstad op het Ruimtelijk Toetsingskader Slotterpark (Masterplan Slotterpark) en Rondje Slotterplas op 2 januari 2005.
- Inspraakreactie op het Beleidsplan Water en Groen van het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer op 2 februari 2005.
- Voorts heeft de V.V.S. het Manifest Groene Westrandscheg van het Milieucentrum Amsterdam in oktober 2004 mede-ondertekend.

Deze stukken zijn in te zien op de Algemene Ledenvergadering op 9 april 2005.

Voorts is op de website www.samenwest.nl meer informatie over deze onderwerpen te lezen.

Bomenexcursie Sloterpark op zondag 17 april 2005

Half april is een gunstig moment om de bomen te bekijken, ze verkeren dan in het zgn. schuifstadium, d.w.z. kort voor het uitkomen van de blaadjes.

Onder leiding van Pieter Enthoven, werkzaam als bomendeskundige bij het Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer zullen we een wandeling gaan maken met als leidraad de bomen rond de plas. Behalve de groei- en bloeiwijzen komt ook de toestand waarin de bomen verkeren aan de orde.

Aanvang excursie 12.00 uur, einde circa 14.00 uur. Vertrekpunt: Terras Oostoever, bij de rotonde op de hoek van de Oostoever en de Noordzijde.

Vogelexcursie op zondag 8 mei 2005

Wegens het grote succes van de excursie van vorig jaar gaan we weer een ochtend onder leiding van vogelkundige Jan van Blanken met de fiets op stap. Het wordt een verrassingstocht waarbij we op zoek gaan naar de diverse vogels die er aan de westrand van Amsterdam te zien en te horen zijn.

Aanvang excursie 07.00 uur, einde circa 11.00 uur. Vertrekpunt: Sloterparkbadlaan, hoek Slotermeerlaan, bij het eindpunt van de tramlijnen 7 en 14.

Verslag bloemenlezing 19 januari 2005

Op 19 januari, de avond na de opening van de tentoonstelling 'De Stijl van Nieuw-West' in het Informatiecentrum Parkstad, konden wij kennis nemen van fraaie opnamen van de plantensoorten die in het voorjaar rond de plas te zien zijn. De heer Postma vertelde, hoe hij in het struweel liggend, dichtbij opnamen van minieme bloempjes maakte die wij veel meer dan levensgroot op het doek te zien kregen.

Met een powerpoint-presentatie toonde hij hoe de verschillende bloemsoorten na elkaar in het voorjaar tot bloei komen. Ook de medicinale toepassingen en de Latijnse namen kwamen aan bod. Hierin werd hij bijgestaan door een botanicus van de Hortus. De circa twintig aanwezige leden hadden een leerzame avond.

Tentoonstelling 'De Stijl van Nieuw-West'

Op initiatief van een aantal actieve bewoners van de Westelijke Tuinsteden werd een fototentoonstelling samengesteld waarin de kwaliteiten van dit gebied in beeld gebracht worden. De toegang door poorten toont de kortste route 'Van Dam naar Sloterplas'. Zo worden de groeiringen van de westelijke uitbreidingen van Amsterdam sinds de 17e eeuw in beeld gebracht. Achtereenvolgens

passeren we de Grachtengordel, de Jordaan, de 19e eeuwse gordel, de Gordel '20-'40 en komen tot slot bij de Sloterplas. Hiermee wordt getracht te verbeelden hoe de Westelijke Tuinsteden met hun open, groene structuur verschillen van de voorheen gebouwde stadsuitbreidingen met hun gesloten straatwanden.

Met circa 60 foto's, verdeeld over de thema's wonen in het groen, de stijl van Nieuw-West, het leven rond de Sloterplas, etc. kunnen de bezoekers kennis maken met een aantal bijzondere kenmerken van de woonwijken rond de Sloterplas.

De organisatie van de tentoonstelling was een samenwerking tussen de Vereniging Vrienden van de Sloterplas (V.V.S.), de Vereniging Promotie Westelijke Tuinsteden (ProWest) en het Samenwerkingsverband Bewonersorganisaties Westelijke Tuinsteden (SBWT). Dankzij de welwillende medewerking van het Informatiecentrum Parkstad konden de ideeën geconcretiseerd worden.

Op 19 januari 2005 werd als onderdeel van de nieuwjaarsbijeenkomst van het informatiecentrum de tentoonstelling geopend. Na een inleiding van Henk Spaan, oud-inwoner van Slotermeer, werden de openingshandelingen verricht.

Het Informatiecentrum Parkstad is open van dinsdag t/m zaterdag van 12.00 tot 17.00 uur en op donderdagavond tot 20.30 uur. Adres: Osdorplein 516-518.

De tentoonstelling is hier nog tot in april te bezichtigen. Het is de bedoeling deze later in dit jaar ook op andere locaties op te stellen.

Bomen Gerbrandypark, Burg. De Vlughtlaan en Grote Parkeiland

In het beleidsplan Water en Groen van het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer staat als prioriteit genoemd de renovatie van het Gerbrandypark. Dit houdt onder andere in het herstel van de bomenrijen langs het fietspad. De linden langs de Burg. de Vlughtlaan, die net als die in het Gerbrandypark dubbel te lijden hadden van de ondoordringbare kleilaag op enige meters diepte zullen ook worden vervangen en de kleilaag wordt doorgeprikt om de overlevingskansen te vergroten.

Voorts staat de renovatie van het Grote Parkeiland in het uitvoeringsprogramma 2005-2010. Dit betreft enkele onderdelen van het Masterplan Sloterpark, waaronder de renovatie van de beplanting. Daarnaast zal het zicht vanaf de Allendelaan op de Sloterplas worden vergroot en de hoofdbomenstructuur Allendelaan tot uitvoering worden gebracht. In het beleidsplan zijn hier ook opgenomen de aanleg van nieuw parkmeubilair, barbecueplaatsen, aanleg parkeerterrein met toiletgebouw, de hoofdroutes wandelen en fietsen en renovatie van de viaducten over de Allendelaan.

Watervogels in de Sloterplas

Kuifeend en futen in de stad

In de vijftiende eeuw jaar dat ik in Amsterdam woon, is er wel iets veranderd op het gebied van de vogelwereld in Amsterdam. Kuifeenden en futen bijvoorbeeld, waarvan je vroeger het bestaan niet eens wist als stadsmens, zwemmen en broeden nu gezellig in de grachten. Vroeger dacht men dat de stad te druk en te lawaaiig was. Misschien hebben de vogels zich aangepast, misschien is het water nu voedselrijker. In en rond de Sloterplas zie je het hele jaar door watervogels. Niet ieder seizoen is even interessant. Vooral in het voorjaar en de winter valt er wat te beleven.

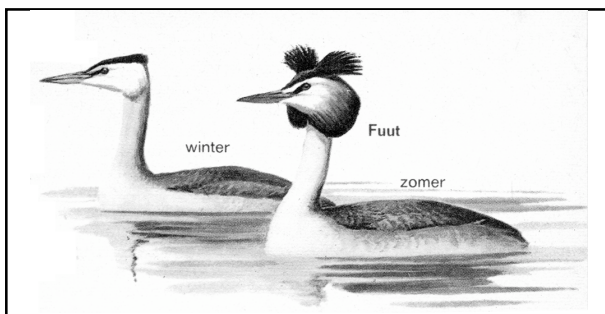
Het voorjaar

In de lente wordt er gejaagd, gevreesd, genesteld en gebroed en daarna worden de jongen grootgebracht. Het gaat er in deze periode niet altijd even vreedzaam aan toe. Eerst wordt er gevochten om de vrouwtjes, daarna wordt tijdens het broeden het territorium fel verdedigd. Vooral de witgebleste meerkoet kan er wat van. Je hoort ze woedend keffen als ze zich aangetast voelen en je ziet de wild klapwiekend belagers verjagen. Zelf nemen ze het niet zo nauw. Voor kraken van een anders nest deinzen ze niet terug: een fuut had een nest gebouwd, een koet is er gaan broeden.

Hun familieleden, de roodgebleste waterhoentjes, zijn veel rustiger, zijn zelfs wat schuw. Zij leven als paartjes en bemoeien zich niet met soortgenoten. Het grappige aan deze vogels is het wippen van hun staartjes als ze lopen.

Futen

Ook in paartjes leven de futen. In het voorjaar is het prachtig om te zien hoe ze baltsen met hun glanzende, sierlijke lijfjes. Veel misbaar maken ze niet, je hoort ze eigenlijk weinig geluid maken. De jongen worden in gezinsverband groot gebracht, heel goed verzorgd en beschermd. Ook mogen ze meevaren op de rug van pa of ma, veilig onder de vleugels, Zwart-wit gestreepte kopjes en halsjes hebben ze. Het duurt best een poos voor ze op hun ouders lijken. Het verbaast mij altijd hoelang zij worden verzorgd. Ook als ze al aardig groot zijn, hoor je ze nog luid piepen en zeuren om een visje en dat krijgen ze ook nog.

Duikenden

Doodaarsjes zijn familie van de futen. Ze zijn kleiner en gedrongen, erg schuw ook. Vlak onder de oever zag je ze zwemmen, maar de laatste tijd laten ze zich niet meer zien, jammer genoeg.

Kuifeenden daarentegen wel, meestal in groepen, soms in paren. De mannetjes met witte flanken, de vrouwtjes in bruintinten. Hun jongen zie ik niet; brengen ze die soms elders groot?

Samen met de meerkoeten, waterhoentjes, futen en doodaarsjes, zijn het duikenden: ze kunnen onder water hun voedsel zoeken. Hun bouw is daaraan aangepast, hun poten staan verder naar achteren. Als koeten en waterhoentjes gaan opstijgen uit het water, lopen ze eerst een eindje trappend over het water voor het lukt, bepaald niet geruisloos.

Wilde eenden

Alom bekend van het 'eendjes voeren' zijn natuurlijk de wilde eenden. In het voorjaar jagen de woerden, hun koppen blauw-groen glanzend, op de vrouwtjes en erg subtiel gaan ze daarbij niet te werk. Ze pakken elk vrouwtje dat in de buurt komt of jagen er voortdurend achteraan. Het komt zelfs voor dat zo'n beestje verdrinkt bij het paren. Met de vele nakomelingen bemoeit pa zich niet. Moedereend staat er alleen voor. Toegewijd als ze is, kan ze toch niet voorkomen dat ze veel van haar pullen verliest. Roofvissen, bepaalde vogels, ook eksters, alsmede ratten verorberen ze met graagte.

Zwanen en ganzen

Dan de grotere watervogels. De knobbelzwanen kent ook iedereen. Deze soevereine dieren leven monogaam als paar en vormen een hecht gezin. De jongen blijven lang bij hun ouders, leggen ook laat het jeugdkleed af. Ook hen zie je soms meevaren op de rug van hun ouders. Vliegen is geen eenvoudige zaak voor hen, maar eenmaal in de lucht is het prachtig om te zien. En dan het geluid van zwiepende vleugels! Kom niet dichtbij wanneer ze eieren of jongen hebben. Je kunt zo een optater krijgen met een vleugel en dat is geen pretje.

Ook ganzen laten voorbijgangers niet gauw in hun buurt komen. Ze maken veel misbaar en happen naar je, maar veel kwaad kan dat niet. Onder elkaar zijn het erg sociale vogels. Altijd zie je ze in groepen en ze bemoeien zich met elkaar. 's Morgens zwemmen ze in een soort rij naar hun dagverblijf. In de rij gaan ze 's avonds weer naar bed. In de paar- en broedtijd zonderen zich koppeltjes af.

Tot voor een paar jaar werden hun eieren, om een te grote toename in aantal te voorkomen, geschud. Daardoor zag je soms maar één jong in de groep. Die werd in het midden gehouden, terwijl enkele ganzen aan de buitenkant de wacht hielden. Het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer is nu met het schudden opgehouden. Toch zie ik niet meer kroost. Ze zorgen er toch niet voldoende voor, heb ik me laten vertellen.

Wie dat wel doet zijn de nijlganzen; in feite een Egyptische eendensoort die hier inheems is geraakt. Ze brengen veel nageslacht voort. Sinds een jaar of tien is de populatie enorm gegroeid. Het zijn mooie dieren om te zien maar ze gedragen zich erg dominant en het is nog niet zeker of ze niet een bedreiging vormen voor andere watervogels.

Meeuwen

Kokmeeuwen zie je natuurlijk bij de vleet op en rond de plas. 's Zomers zijn de koppen voor een deel donkerbruin, wat in de nazomer weer langzaam verdwijnt. Het is een luidruchtig dier dat weinig kieskeurig is wat het eten betreft. Ruimte geven aan andere vogels, ook als het eigen soortgenoten betreft, is er niet bij.

Aalscholver

De donkere wat morsige vogel is de aalscholver en hij laat zich met regelmaat zien. In hun vlucht herken je ze goed: vóór en achter de vleugels zijn ze zowat even lang. Leuk om te zien is hoe ze, net als de reigers, hun uitgebreide vleugels laten drogen. Op de paaltjes bij het Sloterparkbad kun je dat dikwijls zien doen. Ze komen alleen fourageren op de plas; wonen doen ze waarschijnlijk bij het Naardermeer of de Oostvaardersplassen. Daar nestelen ze ook en dat is goed voor ons, want de bomen waarin dat gebeurt kunnen daardoor gemakkelijk door de mest het loodje leggen: niet bij ons dus.

Soms wordt de plas ook door bijzondere vogels bezocht. Zo zag ik in de zomer eens een waterspreeuw, de enige zangvogel die onder water zijn voedsel zoekt, dicht onder de wallekant. Het is gebleven bij die ene waarneming. Dat was ook het geval met een paartje exotisch uitziende mandarijneneenden. En casarca's heb ik som ook eens gezien. Waarschijnlijk waren deze afkomstig uit een vogelpark, want ineens zijn ze er niet meer.

Winter

En dan de winter. Het wordt vooral interessant als het vriest en de plas nog deels open is. Dan wemelt het hier van de watervogels, waarbij ook soorten zijn die je anders niet ziet. De slobbeend bijvoorbeeld, de tafeleenden, de middelste zaagbek en ook eens een nonnetje. En vast nog wat meer die ik niet heb gezien.

Maar de eerste die zich altijd zullen melden zijn de smienten. In grote getale komen ze naar de plas, waar ze hun aankomst meteen laten weten met hun gefluit. Hoewel ze vrij schuw zijn, grazen toch ze op de gazons. Daar kun je ze ook goed bekijken. Ze zijn het aanzien waard.

Tijdens een hele strenge winter, toen alles in de omgeving bevroren was, liet zich zelfs eens een jan-van-gent zien. Merkw aardigerwijs werd dat door de andere vogels niet gepikt; hij werd meteen verjaagd.

Dat de winter een harde tijd kan zijn voor de vogels werd wel erg duidelijk toen de plas grotendeels dicht lag en de oevers met sneeuw bedekt waren. Het was moeilijk voor ze om aan eten te komen, ook voor de grazers. Veel vogels verzwakten zichtbaar. Als ze dan ook nog de pech hadden 's nachts vast te vriezen, dan waren ze ten dode opgeschreven. Of ze verhongerden, vrozen dood of ze werden verscheurd door zilvermeeuwen, die tezamen met mantelmeeuwen door honger gedreven naar de plas waren gekomen. En je zag het gebeuren maar je kon er niets aan doen: noch te voet noch met de boot kon je er bij.

Gelukkig deed het stadsdeel het nodige om het leed te verzachten. Zodra dat mogelijk was, werd er stro rond de wakken gelegd zodat vastvriezen voorkomen werd. Ook werd er voedsel gebracht. Ook ik strooide fijn gesneden groenvoer op de oever in de hoop dat dat goed was. Alleen als vogels zelf geen voedsel kunnen vinden is voeren nodig. Brood geven is niet zo'n goed idee, te eenzijdig.

Voeren

's Zomers is voeren helemaal niet nodig. Het is leuk voor jezelf of de kinderen, en je komt van je overtollige brood af, maar eigenlijk is het slecht voor de dieren. Je verleert ze als het ware zelf adequaat voer te zoeken, waardoor hun conditie achteruitgaat en de overlevingskansen kleiner worden; en dat zal toch niemand bedoelen. Bovendien trekt het ratten aan en die zijn niet bepaald diervriendelijk.

Hoe herken je ze

Zo zijn er heel wat soorten vogels te vinden op de plas; maar hoe herken je ze? Over hun uiterlijk heb ik maar summier iets gezegd. Maar wat let U bij een rondje Sloterplas een vogelgids en een verrekijker mee te nemen. U zult er veel plezier aan beleven, zeker in de winter.

Titia Hoeksema

Vereniging Vrienden van de Sloterplas *Opgericht 4 juni 2003*

Bestuur

Harriët Haakma Wagenaar - voorzitter
Erik Swierstra - secretaris
Tineke Stricker - penningmester
Dick Praamstra
Tineke Rombout
Peter Stein
Berta Tenner
Wouter van der Wulp